

SLOVENEČ

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 30—
za en mesec 2-50
za šest mesecev 34—
za ostalo inozemstvo . . . 40—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 28—
za en mesec K 2-30
v spravi prejemov mesečno . . 2—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 7—
za šest mesecev 9—
za ostalo inozemstvo . . . 12—

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarsta (72 mm
široka in 3 mm visoka ali njo
prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 23—
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarsta po 60 v
lahaja vsak dan (izvenredni ne-
delje in praznike ob 3. uri pop.)
Redna letna priloga vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Volitve v delegacijo.

Dunaj, 20. novembra 1917.

Slavno

uredništvo »Slovenec«

Ljubljana.

Gospod državni poslanec dr. Šusteršič je objavil v »Slovencu« z dne 17. t. m. svoje 3. pismo, katero je naslovil na kranjske poslance S. L. S. v zadnjem času v zadevi delegacijske volitve. S tem je nastopil pot javnosti.

Radi tega blagovolite sprejeti razjasnilo podpisanih:

Ze majnika meseca se je odločila pretežna večina kranjskih poslancev S. L. S., da voli v letošnje delegacije — ne glede na osebo —, načelnika Jugoslovanskega kluba in mu da s tem priložnost zastopati deklaracijsko politiko kluba tudi tam. G. dr. Korošec je kot takratni načelnik vodil vse pogovore in pogajanja tako z vlado kakor z različnimi državnoborskimi klubi, zastopniki Hrvatske, Bosne in Hercegovine, ter je vsled tega v sedanjem času, ko ne gre samo za koristi posameznih dežel, ampak predvsem za interese celokupnega jugoslovanskega naroda, v prvi vrsti poklican govoriti v delegacijah. Štajerska letos nima slovenskega zastopnika v delegacijah. Goričani so radi vojnih dogodkov doma polagali važnost na to, da so zastopani po svojem ožjem rojaku, o čemer je tudi g. dr. Šusteršič vedel. Dosedaj je bil 15 dolgih let g. dr. Šusteršič vedno delegat, razven kadar je sam na lastno roko določil g. dr. Korošca za delegata iz Kranjske. Ker g. dr. Šusteršič javno izjavlja, da je nezaupnost do raznih članov, osebno pa do načelstva vzrok njegovega izstopa iz skupnega kluba, potem smo tudi mi prisiljeni povedati javnosti, da g. dr. Šusteršič že delj časa iz tehničnih vzrokov ne živi tistega zaupanja, da bi mu mogli poveriti v tem usodnem trenutku zastopstvo naše stvari v delegacijah. S tem izvršujemo tudi en del poslednje volje našega nepozabnega dr. Kreka. Nismo se mogli odločiti zanj, tudi ako bi ne imeli ozirov na klubovega načelnika. Mi iz napadov načelnika S. L. S. na-se ne izvajamo nobenih posledic, ampak izjavljamo, da ostanemo prejkoslej zvesti programatičnim načelom stranke, katere naj bo prepričana, da smo ravnali po svoji najboljši vesti in da je bilo naše postopanje stvarno edino umestno v trenutku, ko ne gre za

posamezne osebe, ampak za usodo velike jugoslovanske ideje.

Fr. Demšar, I. r., Jos. Gostinčar, I. r.,
Janez Hladnik, I. r., Evgen Jarc, I. r.,
Josip vitez Pogačnik, I. r., Dr. Lovro Po-
gačnik, I. r.

Jugoslovanski klub
o volitvi delegata za Kranjsko.

Z Dunaja.

Jugoslovanski klub je sklenil v svoji seji dne 20. nov. soglasno:

Izvolitev poslanca dr. Korošca delegatom za Kranjsko je bila poslancu dr. Šusteršiču v povod, da je izstopil iz kluba. V obrazloženje tega koraka navaja, da je izgubil zaupanje do raznih klubovih članov, zlasti pa do klubovega načelnika.

Temu nasproti izjavlja Jugoslovanski klub, da je v splošno narodnem interesu smatral za neobhodno potrebno, da v sedanjem veleresnem času zastopa klubovo politiko posebno tudi v delegacijah njegov načelnik, in je zato z veseljem pozdravil ponudbo kranjskih poslancev, ki so svoj delegacijski mandat stavili načelniku na razpolago.

Za to vpoštevanje splošno narodnih interesov izreka klub svojo zahvalo vsem tistim kranjskim poslancem, ki so oddali svoje glasove poslancu dr. Korošču.

Obenem izreka tudi klubovemu načelniku svojo polno zaupanje v prepričanju, da bo tudi vnaprej kakor doslej odločno in nesebično zastopal klubovo stališče.

Seja izvršilnega odbora S. L. S.
in državni poslanci.

Podpisani državnoborski poslanci S. L. S. izjavljamo dodatno k svojemu odprtemu pismu od dne 20. t. m., poslano uredništvu »Slovenca«, sledeče:

Protestiramo najodločnejše proti temu, da je načelnik stranke sklical izvršilni odbor na dan, ko je nam, ki vestno izvršujemo svoje poslanske dolžnosti, nemogoče se udeležiti seje, v kateri naj se izvrši, kakor grozi g. načelnik, obračun.

Na dnevnem redu državnega zbora so tekoči teden stopila v ospredje važna vpra-

šanja prehrane prebivalstva, rekvizicije, kakor tudi podaljšanje nagodbe z Ogrsko. Torej vprašanja, katere nedvomno zahtevajo navzočnost prav vseh poslancev S. L. S., brez izjeme. Mi se osebno čutimo prizadele po kategoričnem sklepu izvršilnega odbora, voliti delegatom dr. Šusteršiča, ker si doslej izvršilni odbor nikdar ni lastil te pravice, odkar obstoji stranka. Za primero navajamo, da so se celo deželni odborniki do zdaj določevali vedno le v klubovi seji deželnih poslancev. To pa je tudi popolnoma naravno, da le poslanci, ki imajo edini popoln vpogled v politično situacijo in tudi edini nosijo odgovornost za vse posledice, da sami po svoji najboljši vesti volijo v odseke, zastopstva, komisije in delegacije tiste osebe, do katerih imajo tako v osebem kakor v stvarnem oziru zadostno zaupanje. Gosp. dr. Šusteršič se je odtegoval v zadnjem času vsakemu parlamentarnemu delu z malimi izjemami. Odklonil je izvolitev v odseke in ponudeno mu mesto v parlamentarno komisijo Jugoslovanskega kluba in se udeleževal le zelo redko javnih sej državnega zbora. Že to vzroka dovolj, da ga nismo volili v delegacije.

Slednjič določa § 16. temeljnega zakona o državnem zastopstvu z dne 21. decembra 1867, obnovljen dne 26. januarja 1907, drž. zak. št. 15, da: člani poslanske zbornice nimajo prevzemati od svojih volilcev nobenih navodil. Naravno, da še manj od izvršilnega odbora.

Dunaj, dne 20. novembra 1917.

Demšar I. r., Hladnik I. r., Gostinčar I. r.,
Jarc I. r., vitez Pogačnik I. r., dr. Lovro
Pogačnik I. r.

Za pravico.

V ponedeljek je objavil »Slovenec« članek, ki razpravlja o razdoru v S. L. S. radi volitve v delegacije. Članek je prišel do sklepa, da je »hotelo vodstvo S. L. S. izvršiti krivično nasilje«, ko je poslancem naročilo, naj volijo v delegacije načelnika S. L. S.

Ko se je že začelo o tem javno razpravljati, je prav, da se stvar vsestransko pojasni.

Da je »volitev v delegacije pravica poslancev«, o tem sploh ni nobenega vprašanja. Vprašanje je samo to, ali jim sme vodstvo dati glede tega kako navodilo, ki se ga morajo poslanci držati.

Menda vse ustave imajo zakonito določbo, da naj poslanci ne sprejemajo od volilcev nobenih navodil in naročil (»in-

strukcij« pravi § 16 avstr. drž. o. z. iz l. 1867), češ da so poslanci zastopniki vsega »državnega naroda«, ne pa posameznih pokrajin, socialnih skupin, narodov ali političnih strank. Toda ta fraza o zastopstvu »vsega državnega naroda« je le fikcija, kakor pravi Gumplowicz v svojem »Allg. Staatsrecht« (1907, 3, 338), dodamo, da fikcija iz liberalne dobe, ki je vse socialno življenje »atemizirala« in poznala samo državljane, drugega pa nič. Življenje je pa mnogo preživo, da bi se dalo tako utesniti in dandanes ni nikjer nobenega poslanca, ki ne bi volilec dal zagotovila, da se bo držal teh in teh načel in da bo zastopal take in take interese. § 16 mu le kaže upravičeno zahtevo, da morajo biti vsa ta načela in vsi ti interesi v soglasju s socialnim smotrom vse državne skupnosti.

Toda saj tega članka tudi ne zanikuje. Pravi marveč, da bi se morale take zahteve vsakemu poslancu »pri volitvi pozitivno izraziti«. Kaj takega, pa pravi, mi volivci S. L. S. nismo storili. »Mi smo volili svoje poslance na programu naših katoliških shodov, med resolucijami katoliških shodov pa ni nobene, ki bi jemala poslancem svobodo pri volitvah v delegacije.« Take resolucije res ni in bi bila tudi malo modra. A neke druge vrste resolucije je ponavljal shod za shodom, namreč to, da se mora slovensko katoliško ljudstvo organizirati v obrambo svojih pravic in vzorov. In ena takih velikih organizacij, politična, osnovana na načelih slovenskih katoliških shodov, je ravno S. L. S. Članek si misli stranko kot neko vrsto poudincev, kot vrsto, ki se pojavi samo o volitvah, ko se nastavlja v volitvo poslanci. Le tako more govoriti, naj takrat volivci povedo, kar od poslancev zahtevajo. Dejansko je pa vse drugačno. Stranke so prave organizacije, pravi socialni organizmi, ki imajo svoje funkcije in za te funkcije določene organe. S. L. S. je politična organizacija slovenskega katoliškega ljudstva. Nje namen ni samo voditi volitve, ampak vedno in povsod v politiki braniti pravice in upravičene težnje slov. ljudstva. Zato ima tudi ta organizacija svoje organe, po katerih uveljavlja svojo voljo. Ti organi so: zbor zaupnikov, vodstvo stranke in izvršilni odbor. Po teh organih navadno ljudstvo izraža svojo skupno voljo in svoje skupne želje. Da se to more v redu vršiti, zato imajo stranke statute in tak statut ima tudi S. L. S.

Če torej hočemo vedeti, ali kaj zahteva in kaj zahteva stranka od svojih poslancev, voljenih na program stranke, moramo pogledati statut.

LISTEK.

Cesar Karel.

Björn Björnson piše:

Bil je čudolep pomladni dan — sedel je zunaj med svetlimi tratami na beli klopi — in ko je govoril o bodočnosti ljudstva in svojih nadah in svoji veri, tedaj je bil tako soroden pomladni naravi okolu nas. Ne zato, ker bi bilo novo tisto, kar je povedal, marveč to, da je bilo povedano s tega mesta, je bilo novo.

Noben Habsburgovec ni svobodnejše in z večjim umevanjem zrl na svoj čas nego ta mladi cesar, ki je imel srečo, da ga niso vzgajali kot prestolonaslednika ter je zato naravnost in intimnejše občeval z ljudmi.

Ni vselej prijetno, srečati se z »visokostjo« osebno; nekateri izmed njih so vzgojeni tako, da nas vse skupaj smatrajo za svoje dobavitelje — duševne in gmotne — in njihova uljudnost je večkrat zelo neosebna.

Toda cesar Karel, on pa hoče sam dati. Ima odprto uho in le hoče učiti in je hvaležen tistemu, ki mu more njegovo znanje obogatiti. In njegove misli se vneto in iskreno sklenejo s tistim, ki z njim govori.

Eden mojih znancev — Avstrijec in socialist, visoko izobražen mož, je bil pozvan k njemu.

»Govorite z menoj,« mu je rekel cesar, »kakor govorite z drugimi o naši deželi in njeni bodočnosti.«

Oni je odgovoril: »Socialist sem — nimam nobenih želja, toda povedati bi utegnil reči, ki bi čudno zvenele na uho cesarju.«

»Govorite,« je odvrnil cesar, »oba sva Avstrijca.«

Par ur sta se pogovarjala — pridružila se je tudi cesarica —; marsikaj sta si tudi zapisala, kar ju je posebno zanimalo.

Govoril sem s cesarjem o tem sestanku; nasmehljaj se je in videti je bilo, kako ga še spomin na to vesel.

Mladi cesar ni ničemu mogoč. Ni mu za to, da bi na svojo okolico »učinkoval«. To je tako očito, da sem si dovolil, mu to reči. Smejalo se je in mi pritrdilo na svoj način, tako kakor more le tisti, ki je tako priprost in naraven kakor cesar Karel.

In če tudi ne bi bil cesar, bi mi bilo v veliko veselje, da sem ga srečal — najti tako dobre oči, tako topel, jasen smehljaj, je vedno čisto človeško razodetje.

Pač bodo prišle v njegovem življenju britke izkušnje in marsikatero razočaranje, zato bi želel cesarju Karlu, da bi si ohranil svoje srce — mlado in močno —, tako da bo ljudstvo svoje srce čutilo utrpato z njegovim srcem.

In če se bo nekoč postaral in bo osivel, naj se bo moglo o njem reči to, kar sedaj: odprto srce ima in njegova dobra volja je neoslabljena.

Nikdar ni mogoče vedeti . . .

(Prevel V. S.)

Guverner je končal svoj dolg pogovor z Mihajlom Filipičem Kuzm'nom in nagubal nervozno obrvi, kakor bi ga trli hudi dvomi.

»Mihajlo Filipič,« je rekel, »meni se zdi, da stvar smrdi,« je ponovil guverner zdi, da stvar smrdi . . .

In zavzdihnil je zelo glasno.

Prijetilo se je nekaj prav posebnega. Došla je namreč anonimna ovadba, in sicer tako važna, da je ni bilo mogoče kar meni nič tebi nič vreči v koš, že radi tega ne, ker je bilo jasno, da se tiče stvari, ki se bo očitno razširila v velikanske dimenzije. Ovadbi je bila priložena trezna, neoporečno resnična snov. V državni tvornici v okrožnem mestu O. so se baje zgodile velikanske goljufije. Hitra, nepričakovana preiskava, ki bi utegnila razkriti te strašne tatvine in iz listin, ki se morajo tam nahajati, bi se razvidelo, kdo so ti tatovi, ki bi že davno zaslužili, da bi se zibali na vislicah, čeprav še morebiti sede na zlatih sedežih . . .

»Meni se zdi, da stvar smrdi,« je ponovil guverner, ki je bil zelo bojazljiv in ki je živel vedno v strahu, da ne bi česa storil ali opustil, kar bi bilo neljubo najvišjim krogom. »Ali kako naj si drugače tolažim, da piše ta ovadba,« — pri tem se je guverner zasmehljivo namrdnil — »o krivicah, da sede na zlatih sedežih?«

Mihajlo Filipič se je tenko smehljajal

»Vi imate strah, Visokost?«

Guverner je zardel.

»Strah? Kak strah? Nikdar nimam strahu. Vendar, nikdar ni mogoče vedeti. Na vsak način, stvar je neprijetna, da zelo neprijetna.«

Res, stvar je bila zelo neprijetna, ker ni bilo mogoče vedeti, kdo bodo ti krivci, ki baje sede na zlatih sedežih. Marsikateri visoki uradnik je že imel v Rusiji bridke izkušnje v tem oziru. Na lovu za zločinci je zadel na kneze in na velike kneze in v stremeljenju, da bi jih spravil s pota, je moral s pota sam, to se pravi, moral je v pokoj. Guvernerjeva razburjenost je bila torej razumljiva.

»Vendar ne moremo ostati pri tej stvari brezdelni gledalci, Visokost,« je rekel suhoparno državni pravdnik. »Že iz same premetenosti ne moremo. Kdo nam zjamči, da se ta afera ne prične razvijati tudi brez našega sodelovanja? Že ta anonimna ovadba in njene pretnje kažejo na to. Kaj bi počeli potem — mi, ki bi ne bili storili, kar bi v svoji dolžnosti bili morali storiti?«

Guverner je zopet vzdihnil. Resnično, bilo ni nikakega izhoda. Moral je ugrizniti grenko jabolko, bodisi tako ali tako. Bog obvaruj, da bi se stvar ne obrnila preveč na slabo stran! In dvignil se je ter končal pogovor z trudno kretnjo.

»Torej dobro, Mihajlo Filipič, ostane pri tem. Stavimo, kar smo sklenili, toda

Ze samo po sebi je jasno, da stranka ne more vsega prepustiti dobri volji poslancev. Načela so res določila že katoliški shodi, a načela so le splošne direktive. V političnem življenju pa vstaja dan na dan toliko važnih vprašanj, ki dopuščajo v okviru istih načel razne možnosti in razne odgovore. N. pr. socialno zavarovanje. Ali naj obsega tudi kmete ali ne? To je silno važno vprašanje, na katero katoliško načelo samo ne podaja nobenega odgovora; katoliški shodi imajo nekaj; vendar so možni resni dvomi in resna nesoglasja. Kaj naj store poslanci, ko gre za take zakone? Le naravno je, če si stranka v takih važnih stvareh pridržuje odločitev. In res so se take stvari resno pretehtavale v vodstvu stranke. Gotovo morajo imeti poslanci svobodo, da »se po svoji vesti lahko ozirajo na vsakovrstne okolnosti«, a gotovo ima tudi stranka pravico, da jim v važnih stvareh izrazi svojo odločno voljo. Če se jim zdi, da se ne morejo ravnati po tej volji, saj jim je svobodno, da odlože od stranke izročeni mandat.

Toliko samo po sebi. Kaj pa pravi konkretno šta t u t S. L. S.?

§ 3 pravi: »Zbor zaupnikov je vrhovna oblast v vseh zadevah stranke, bodisi načelno-programatičnih, ali taktičnih, parlamentarnih ali izvenparlamentarnih. Sklepi zbora zaupnikov so merodajni za postopanje stranke, odnosno vseh njenih organov v vsakem oziru in povsod.«

§ 12: »Vodstvo (stranke) sme z dvetretjinsko večino sklepati tudi v zadevah, ki spadajo v delokrog zbora zaupnikov, kadar le ta ni zbran.«

§ 17: »Poslanci S. L. S. zastopajo stranko v državnem in deželnem zboru. Izvrševati imajo v teh javnih zastopih program stranke, osobito, kakor je izražen v volilnih oklicih, na podlagi katerih so bili izvoljeni. Držati se imajo v okviru zbora zaupnikov, odnosno vodstva. V vsakem slučaju imajo poslanci S. L. S. postopati sporazumno z izvršilnim odborom. Kadar se to sporazumljenje ne doseže, odločuje vodstvo.«

Kdor torej premisli, kaj je stranka, in kdor pozna statut stranke — in poslanci vedo to in ona —, ne more ne za hip dvomiti, ali je imelo vodstvo S. L. S. pravico povedati svojo voljo glede volitev v delegacije ali ne. Drugo vprašanje je, zakaj se je zdela vodstvu ta zadeva tako važna, kakor je drugo vprašanje, kateri vzroki so poslance nagnili, da se na vodstvo niso ozirali. To so notranja vprašanja stranke, ki naj jih vodstvo in poslanci med seboj poravnajo.

Naša misel je ta, da je v tem preresnem času obžalovanja vreden vsak razdor in vsak prepir. Gre za bitje in nebitje našega naroda. Revidirajmo cilje, revidirajmo načela, revidirajmo dejanja. Če smo edini v ciljih, če smo edini v načelih in če smo si pripravljeni uravnati svoja dejanja po teh ciljih in načelih: tedaj premagajmo vse drugo, vsa osebnost ali čustvena nasprotja in pojdmno edini na delo! Veliki čas zahteva velikega premagovanja!

Gospodarska važnost jugoslovanske deklaracije.

Zahteva jugoslovanskih poslancev po samostojni zvezni avstrijski državi na jugu monarhije se vedno bolj razširja in utrjuje med slovenskim narodom. Dan na dan se pojavljajo glasovi občin, ki se tudi javno pridružujejo tej zahtevi, ki je pod vodstvom ljubljanskega knezoškofa dr. A. B.

delajmo zelo skrivno! Nobene besede torej, moj dragi — nikomur nobene besede! Za jutrajšnji nočni brzovlak Vam naročim salonski voz. Tega se poslužite! Nepričakovano pridete v O. in presenetite to družbo. Primitve uradnike, kar jih morete, ne da bi vzbudili pozornosti! Toda brez hrupa — brez hrupa, prijatelji! Nihče ne sme ničesar opaziti. Potem pa preizkujite in presodite natančno! Iz tega, kar najdete, bomo potem razvideli, če... » (pri tem se je guverner smehljaj bolešno, državni pravnik pa posmehljivo) »... če se nismo opekli... Ali, le brez hrupa, Mihajlo Filipič, za božjo voljo, le brez hrupa!

Državni pravdnik se je poklonil.

»Storil bom svojo dolžnost, Visokost.«

»Le jo storite,« ga je odpustil guverner in dvignil svoje roke, kakor bi se hotel obupno braniti, »toda ne opustite tudi previdnosti! Kajti, kakor rečeno, nikdar ni mogoče vedeti...«

Mihajlo Filipič Kuzmin je stopil v guvernerjev salonski voz, ki mu je bil na razpolago, z obrazom človeka, ki je v veliki meri zadovoljen. Le služabnik ga je spremljal. Temu je rekel na hodniku v vlaku, ko ga je odslovil:

»Pusti me to noč samega in skrbi, da me to noč nihče ne moti! Hočem zaspati. Ne govori z nikomur, v prvi vrsti pa ne

Jegliča združila vse politične stranke našega naroda za delo v ta veliki namen.

Smo pa Slovenci veliki konservativci, radi se držimo starega, in če tudi čutimo, da so drugi pred nami, vendar se težko odločimo za napredek. Koliko truda je bilo treba na priliko za gospodarsko probujanje našega naroda, koliko sile, preden smo si dokopali pri poljedelstvu do železnega pljuga.

Poleg tega je pa suženjska vzgoja naših pradedov tudi ostavila še precej sledi v nas. Zato se pri nas tako radi strašimo vsake odločne besede, nezaupni smo ob novih idejah; zadovoljni smo, da le ne čutimo rožljanja verig na nogah, čutimo, da smo v primeri z drugimi narodi majhni in zato smo tudi zadovoljni z drobtinami.

Tako duševno razpoloženje našega naroda je krivo, da so nekateri rojaki s precejšnjimi dvomi sprejeli misel o samostojni zvezni avstrijski državi na našem jugu. Posebno jih je begala misel, da naša deklaracija misli poleg Hrvatov, tudi na avstrijske Srbe, ker se s tem deklaracija dotakne sršenovega gnezda Ogrske, kjer prebivajo Srbi in del Hrvatov. Toda prav ta misel bi nas morala najbolj bodriti na delo za uresničenje deklaracije. Po našem mnenju je naš ministrski predsednik Seidler precej osamljen v naši državni polovici s svojo trditvijo, da se je v sedanjih vojski dualizem zlasti tudi v gospodarskem oziru skazal. Splošno mnenje ne le avstrijskih Slovanov, ampak tudi Nemcev je, da je novi grb naše nerazdeljive, neločljive monarhije, ki smo ga po želji Madžarov dobili med vojsko, le na papirju, da so se pa gospodarski Madžari docela ločili od naše državne polovice. Ako v Avstriji ljudje sedaj trne toliko pomanjkanja, je mnogo kriva Ogrska, ki ni postavila proti nam carinske meje, ampak nam mejo kar zaprla. Zato moramo zopet zadovoljni biti z najslabšo moko, zato ni dobiti za ljudi ne žita, ne masti in za žival ne otrobi in drugih močnih krmil.

Na račun dualizma ore večji del stradanja v naših deželah. Seveda Madžarom z njih stališča tega ne moremo zameriti; krivda je pri naših državnikih, ki ne vzdržijo tekme z ogrskimi. Zato je prav, da se Ogrm enkrat od vseh strani pove, da niso neomejeni gospodari v Avstriji, da vojska tudi od njih zahteva žrtev in da je srečna bodočnost skupne monarhije odvisna od tega, da se napravi narodne zvezne države, in da zato vsak narod, tudi madžarski, mora prinesiti potrebnih žrtev.

Zahteva po samostojni avstrijski jugoslovanski državi torej ni kak ideal, ki se nam bliska le od daleč, ni fantom, ki se zanj vnamajo le gorečniki, nepraktični politiki; zahteva naše deklaracije je ruja potreba našega vsakdanjega kruha. Ki se mora čim prej za nas ugodno rešiti. — V tem je z nami edini tudi mnogo Nemcev, ki sedaj gospodarsko neizmerno trpe pod ogrsko zaporo.

Torej tudi mi in pred vsem naše gospodarske koristi zahtevajo preustroj naše monarhije. In to treba povedati narodu, ki toliko trpi vsled vojske, ki toliko žrtvuje za državo. Le upanje v lepšo prihodnost ga bo utrjevalo, da bo tudi zaprejši vrtil s toliko požrtvovalnostjo svojo domoljubno dolžnost za veliko Avstrijo.

Iz tega pa je tudi jasn pomen Jugoslovanskega kluba, ki se v ime celokupnega naroda trudi za uresničenje te ideje. Zato na je tudi jasno, kako usoden je korak, ki sta ga napravila poslanci dr. Šusteršič in Jaklič, da sta v tem velevažnem trenutku izstopila iz kluba, ki uživa neomejeno zaupanje vsega naroda.

izdaj živi duši, kdo sem in kam potujem! Pojdi!

Mihajlo Filipič je zaprl za seboj vrata svojega oddelka, zagrnil okna, zatemnil luč, se vrgel na mehke blazine in udobno prekrizal noge. Nato si je prižgal izvrstno smokko.

Vlak je ravno potegnil. Mihajlo Filipič je zaprl na pol oči in gledal na pol meze za dimom svoje smokke. Še nikdar v svojem življenju ni bil tako zadovoljen. Neizmerno se je veselil prihodnjega dne, ko je hotel guvernerju pokazati, da so v Rusiji še možje, ki store brez bojazni, kar je njih dolžnost.

Za res, Mihajlo Filipič je bil v gotovi meri fanatik v izpolnjevanju dolžnosti in v resnici bi si ne bil mogel guverner poiskati boljše ga moža, da bi uredil to kočljivo zadevo. Da je storil vedno, kar je bila njegova dolžnost in da je storil to brezobzirno, z železno strogostjo, ga je pripeljalo do tega, da so se ga pač mnogi bali, obenem pa sovražili, pred vsem pa mu je škodovalo to v njegovi karijeri. Pri svoji starosti in vseh zmognostih, ki jih je imel, bi bil mogel pravzaprav opravljati že veliko višjo službo, kot jo je v resnici. Toda njegova nepodkupljivost mu je bila rodila na odločilnem mestu mnogo sovražnikov, ki so znali preprečiti, da bi hitro napredoval in ki so neoporehoma skrivaj proti njemu delovali.

(Dalje.)

„Slovence ne damo.“

Pod tem naslovom prinaša »Hrvatska država« uvođnik, v katerem piše med drugim: »Zadnji čas je že, da sprejmemo vsi složno Hrvati in Srbi to nespremenljivo in čvrsto geslo. In to radi naših sovražnikov, radi Slovencev in nas samih. Radi naših sovražnikov, da uvidijo, da je ves naš narod v resnici eno in ne pusto, da bi se le eno posamezno pleme, ali tudi najmanjši del tega naroda odtrgal. Naj zagrne naš odločni »nek«, sedaj, ko je čas za to, in tako pomote z vsemi načrti mogočnikov in petolizcev, predno postanejo dejstvo. Tirani in petolizci se boje odločnosti bolj kot vsega drugega. Radi Slovencev pa, da jih pomirimo, da odstranimo njihovo bojazen, da njihovo vero in energijo še bolj podžgemo z zaupanjem, da se hoče vsak izmed nas boriti in past s preganjanjem svojim bratom. In končno radi nas, da poživimo zavest našega narodnega jedinstva z življensko silo našega duha in naše volje, da smo popolnoma na jasnem o tem, zakaj se gre in kaj nam je potreba zahtevati pod mogočnim geslom: »Dokler se ne izpolni zadnja beseda pravice, ni premirja med menoj in med neresnico.« — »Slovence nam hočejo odtrgati! Enega najglavnejših udov odrezati, naše telo nam hočejo obsekati.« Še vedno so med nami ljudje, ki ne smatrajo samo iz političnega dobičkarstva kot frankovci, ampak iz lahkomišljenega neznanja in preziranja Slovence za balast, nekaj neznanega in neobgljenega, s pečatom »štreberstva« na čelu. — Slovenec ne damo na noben način, ker so oni del nas samih, ker so oni mi, a mi oni. Če te žrtvujemo, priznamo molče na žrtvovanje Hrvatske in Dalmacije. Ne damo jih tudi za to, ker nam tega poštenost ne dopušča, da za skledo laže žrtvujemo ravno oni del, ki se je v kritičnem času za vse nas najbolj izpostavil in največ napravil, da bodo sovražniki prisiljeni nam nekaj dati. Kaj takega bi ne bilo samo protinarodno in samomorno, ampak tudi nepošteno in podlo.

Vse kar je narodnega in poštenega pri nas, mora z zaničevanjem zavrniti vsako rešitev jugoslovanskega vprašanja brez popolnega ujedinjenja vseh Slovencev z nami.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 20. nov. 1917.

Novo ministrstvo za socialno preskrbo.

Zbornica je nadaljevala danes razpravo o vladni predlogi, kako naj se izpremeni delokrog dosedanjih ministrstev z ozirom na novo ministrstvo za socialno oskrbo. Izmed govornikov je vzbudil posebno pozornost češki poslanec

dr. Zahradnik,

ki je govoril proti ustanovitvi novega ministrstva. Avstrija se ne da vladati centralistično. Narodi imajo najrazličnejše potrebe, in ista potreba se javlja in uteši pri narodih različno z ozirom na posebnosti naturela in socialnih razmer. Ne da bi hotel Nemce žaliti, mora vendar konstatirati, da uči izkušnja, da imajo samo pripadniki iste narodnosti dovolj srca za potrebe rojakov. So sicer posamezne izjeme, da n. pr. tudi Čeh nima srca za češkega otroka, a na pravilo ne izpremene ničesar. Dr. Korošec je predlagal v odseku, naj bodo v novem ministrstvu zastopane narodnosti po številu pripadnikov. Zanimivo je bilo opazovati glasovanje o tem predlogu. Prvi je vzdignil roko proti temu predlogu prelat Hauser, čigar pravičnost v narodnih zadevah pozna govornik že od preje. V katerih centralnih uradih so zastopani Čehi primerno svojemu številu in kulturi? Kje je v diplomaciji kak Čeh na odgovornem, merodajnem mestu? Koliko je Čehov v zunanjem ministrstvu, koliko v železniškem? Koliko pri ministrskem predsedniku? Pač! Dobe se tu in tam češki uradniki v ministrstvih, in na te kažejo vedno Nemci, če zahtevajo Čehi enakopravnost. A to so ljudje, ki so zmogni vse prestati, ki so imeli nadčloveško potrpežljivost. Govornik se zavaruje proti temu, da bi se češkim zahtevam ugodilo s tem, da se nastavi ljudi s češkim imenom in nemškim srcem. Zmožne in značajne Čeha hočejo imeti na odločilnih mestih, ne samo na takih mestih, koder ima uradnik veliko dela in nič odločati. Govornik je bil pri pokojnem ministrskemu predsedniku Stürgku in ga je prosil v imenu cerkve, vere in vernega češkega naroda, naj zasede stolicu nadškofa v Pragi s pobožnim in vrednim češkim duhovnikom. A grof Stürgkh je odgovoril, da je stara tradicija, da sedi na nadškofijskem stolu v Pragi član stare nemške plemenite roduvine. Država mora gledati, da vzbudi v svojih narodih ljubezen, da bodo

narodi v težkih urah radostno in s prepričanjem, da se bore za svojo lepšo bodočnost, tvegali vse. Ljubezen pa se ne pridobiva z nezaupanjem, zapostavljanjem, ječo in ustreljenjem, ampak z ljubeznijo. Zato tožimo širnemu svetu krivico, ki se nam godi. Moje prepričanje, pravi govornik, je, da je za nas Čeha najboljše, če sploh ne sprejmete v novo ministrstvo nobenega Čeha. Mi bomo imeli na podlagi samoodločitve narodov lastna ministrstva in bomo tudi v stvareh, ki naj pripadajo novemu ministrstvu za socialno preskrbo, stali na isti višini kot kulturno visokostjoči narodi.

Slovenske čitanke in persekucije Slovencev pod patronanco graških pobalnikov.

Dunaj, 20. nov.

Slovenski poslanci Jugoslovanskega kluba dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Pogačnik in prof. Jarc so vložili 72 strani obširno interpelacijo na celokupno ministrstvo v zadevi prepovedi rabe slovenskih čitank na srednjih šolah. Posebno poglavje je posvečeno strupenemu sovražniku vsake slovenske kulture Kalteneggerju. Ta gospod je započel preganjanje na iniciativo graških pobalnikov v l. 1914, ki so pričeli s persekucijo Slovencev pod naslovom nekega delavnega odbora.

Poslanec dr. Lovro Pogačnik glede enakopravnosti uporabe poštnega pečata.

Dunaj, 20. nov. 1917.

Poslanec dr. Lovro Pogačnik je vložil na trgovskega ministra naslednjo interpelacijo:

Dočim imajo poštni pečati v Dalmaciji na prvem mestu hrvatsko in na drugem mestu italijansko označilo, dočim sta na Češkem in Moravskem češko, dočim na Ogrskem in v Moravskem češko, in nemško označilo enakopravni, ni pa nikjer izvedena taka enakopravnost v slovenskih deželah Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko. Da, na Južnem Štajerskem mnogi kraji z močno slovensko manjšino sploh nimajo nikakega slovenskega označila, enako na Koroškem z malo izjemo celo čisto slovenski kraji. Prav tako nima poštni pečat mesta Gorice in Trsta slovenskega označila, dočim pa imajo čisto slovenski kraji kakor Tolmin, Kobarid, Bovec in drugi nemško označilo celo na prvem. — Z ozirom na to vprašamo:

Ali hoče Nj. ekselencija izvesti popolno enakopravnost pri označevanju na poštnih pečatih v gori imenovanih deželah?

Poslanec Brenčič o rekviziciji krompirja.

Poslanec Brenčič je podal interpelacijo o postopanju pri rekviziciji krompirja v Pljuškem okraju.

Poslanec Fon za begunce.

Dunaj, 16. novembra.

V današnji seji je bilo vloženo vprašanje poslanca Fona na ministra za notranje zadeve, javna dela in deželno brambo, o obnovitvi na Primorskem in o vračanju beguncev v domovino.

»Z osvoboditvijo poknežene grofovine Goriško-Gradišanske je prišlo v tek tudi vprašanje o obnovitvi tega po vojni razdejanega ozemlja in o povrnitvi beguncev v domovino. Umevno je, da je za zdaj nemogoča splošna vrnitev. Toda v marsikateri kraje je pa vrnitev možna. — Tam, kjer so hiše porušene, bo treba čim prej pričeti s popraviljem in zidanjem, da se vrnitev po možnosti pospeši.

Opozarjamo na rodovitnost teh krajev, ki bi omogočila, ako se obdelovanje pravočasno začne, oskrbovanje tudi drugih dežel države z živežem, posebno z zelenjavo in vinom. Zategadelj nujno zahtevamo, da se prične ta akcija takoj in v največjem obsegu.

Nešteto rodbinskih očetov je pri vojakih, in ako bi se poslale domov le njihove rodbine, bo težko izvesti primerno obdelovanje, ker so vsled begunskega življenja oslabele. Moramo zatorej zahtevati, da se odpuste tudi rodbinski očetje, in kjer teh ni, vsaj po en sin iz vsake rodbine.

Ker gre na Goriškem v prvi vrsti za vinogradništvo in se v tamkajšnjih vinogradih dela vso zimo, je potrebno, z vsemi silami delati na to, da se begunci čim prej vrnejo, — sicer pa bi bil zadnji čas do konca februarja, ker v marcu se prične že obdelovanje pri količjak ugodnem vremenu.

Zato vprašamo:

Ali so prizadeti gospodje resortni ministri voljni, izvesti v označenem smislu obnovitev dežele in vrnitev beguncev ter izposlovati dopust iz vojaške službe?

Vojaške koncesije Ogrski.

Dunaj, 20. novembra. Poslanec Schürf in tovariši so interpelirali v današnji seji zbornice domobranskega ministra glede vesti o vojaških koncesijah Ogrski. V Budimpešti in na Dunaju naj se ustanovi ločena vojna ministrstva, med katerima naj posreduje skupni generalni štab. Po veljavni jeziki naj bo na Ogrskem madžarski, na Hrvaškem hrvatski. Znanje

nemškega jezika je obvezno samo za višje častnike. Minister naj da o teh vesteh pojasniti.

Interpelacija poslanca Ribaja in tovarišev glede vrtnih državni oblasti v Trstu.

Po italijanski vojni napovedi meseca maja 1915. je bilo večji del državnih oblasti iz Trsta prestavljenih v notranjost, kjer so še danes, na veliko škodo prebivalstva in uradovanja.

Posebno občutna je bila premestitev enega dela namestništva, zlasti pa sodnih oblasti v Volosko ozir. Gradec.

Ne da bi se hoteli spuščati v razpravo o potrebnosti te premestitve, treba vendar konstatirati, da je ta, v največji naglici in z vsemi znamenji očitnega strahu za usodo Trsta izvršena premestitev v prav čudnem nasprotju z mirnim zaupanjem, s katerim je večji del tržaškega prebivalstva ostal v mestu tudi med najsilnejšimi sovražnimi ofenzivami.

Naj bi pa tudi svoječasno premestitev opravičevali višji državni in zlasti vojaški razlogi, je pa danes, ko so prodrle naše armade globoko v Italijo, odstranjen pač velik razlog za nadaljšo odsotnost navedenih oblasti iz Trsta.

Če naglašajo posamezne oblasti, da imela njihova vrnitev v Trst za dotične uradnike kot posledico jako občutno oškodovanje finančnih razmer, ker bi izgubili diete in druge izredne pristojbine, kar bi bilo zanje tem občutnejše, ker je preskrba živil v Trstu skrajno težavna in draga, — potem bi se moglo temu nedostanku, ki se ne da tajiti, od pomoči s tem, da bi se tržaškimi uradnikom sprilo težavnih razmer dovolila izredna stalna doklada.

Podpisani stavijo zato vprašanje:

Ali namerava vlada odrediti, da se svojčas iz Trsta v ozadje prestavljene oblasti in uradi kakor hitro mogoče vrnejo v Trst ter preskrbijo, da se namesto dotičnim uradnikom pripadajočih diet prizna vsem tržaškim uradnikom izredna doklada.

Dunaj, 20. nov. 1917.

Dr. Rybař in tov.

(Kakor čujemo, se bodo tržaška in goriška sodišča kmalu vrnila. Glede tržaškega je ministrstvo že odredilo potrebno.)

Nov korak naših germanizatorjev.

Poslanec Brenčič je podal interpelacijo proti nemškemu dopisovanju sodnij na Spod. Štajerskem in Koroškem na župnijske urade. To je nov korak za germanizacijo, proti kateri interpellantje protestujejo.

Poslanec dr. Tresić—Pavičić zopet v Jugoslovanski klub.

»Narodni Listy« poročajo o priliki izstopa dr. Šusteršiča in Jakliča iz Jugoslovanskega kluba, da vstopi poslanec dr. Tresić—Pavičić zopet v Jugoslovanski klub.

Poslanec dr. Leo in volitve v delegacijo.

Poljski nar. demokratični poslanec dr. Leo je odložil mandat, ker je Poljsko kolo izvolilo mesto njega v delegacije poslanca Germana.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 20. nov. (K. ur.) Zbornica se je sešla danes popoldne.

Podpredsednik pl. Szasz se je spominjal srečne cesarjeve rešitve.

Posl. Grof Tisza je vložil interpelacijo glede državnopravnega razmerja med Poljsko in monarhijo. Grof Andrassy in tovariši pa v zadevi »čeških napadov« v avstrijski zbornici.

Grof Štefan Tisza izjavlja, da je dobava večje množine klavne živine Avstriji utemeljena, pač pa se mu čudno zdi dobava prešicev previsoko odmerjena.

Nato govori minister za ljudsko prehrano Grof Hadik. Opozarja, da se ne smejo politično izrabljati krušna vprašanja kot se je to zgodilo na nekem shodu volivcev delavne stranke, kjer je nek govornik povdarjal, da se ne sme izvažati večja množina moke in žita v Avstrijo, ker bo razdeljena med češke veleizdajalce.

Hrvatski delegati.

Kot kandidate hrvatske delegacije za volitev v ogrsko-hrvatsko delegacijo se imenujejo: grof Miroslov Kulmer (gospodarska zbornica), dr. Lorković, baron dr. Nikolić Podrinski, Svetozar Pribičević in dr. Dušan Peleš (poslanska zbornica).

Skrb L. Ojda Georgeja.

London, 19. nov. (K. u.) Na Asquithovo vprašanje je izjavil Lloyd George: Stvar zavezniškov trpi na nezadostnem sodelovanju. Grajal ni v Parizu nobenega generalnega štaba ali kakega vrhovnega poveljnika. Pribiti je le hotel, da je sledila

Bojna črta ob reki Piave.

pri zaveznikih nesreč, ker so premalo složno sodelovali. Anglija za italijansko bojno črto ni odgovorna, dasi je za našo fronto važna. Na italijanskem pozorišču so doživeli polom. Hiteli smo tja, kakor Francozi, da to nesrečo zopet poravnamo. Želimo, da zmagamo, hočemo doseči zmago, a ne želimo, da bi na Anglijo vse breme padlo. Zato sem si želel skupnega sveta vseh zavezniškov, ki naj celo bojišče tako razdeli, da lahko z vsemi sredstvi zavezniški nastopijo in ojačijo pritisk na sovražnika. Svet zavezniškov bo pomagal, da se bodo razni nazori zopet izenačili. Končno odločbo si prekoslej vlade pridržijo. Lloyd George je nastopil na to proti tistim ljudem v Angliji, ki trosijo v srca nezaušnjost ali ljubosumnost nasproti Franciji. Francija ne želi nič drugega, kakor da se reši grožnje, ki jo 50 let tlači. Končal je: Skrbim vidim na horizontu, a ne takih, ki bi zmajale moje zaupanje. Le dve stvari bi nas mogli poraziti: podmorska vojska, ki se je več ne bojim in pomanjkanje slege. Podpiram vsak načrt, ki nas privede do resnične zmage, do miru in do blagostanja.

Odločen čas v svetovni vojski.

»Edinost« piše: Prišel je velik in odločen trenotek v svetovni vojni: sedaj se ima odločiti, ali naj se ta strašna vojna konča ali nadaljuje do skrajnosti. Ruska demokracija je predložila vojujočim se državam formulo za dosego bodočega miru. Odrekla se je imperijalističnih ciljev in predlaga — demokratičen mir: brez aneksij in na podlagi samoodločbe narodov, mir, ki ne bo ogrožal obstanka in se ne bo dotikal življenjskih interesov nobenega naroda. Naš minister za vnane stvari grof Czerin, je opetovano slovesno izjavil, da je naš boj le obramben boj, da naša vojna nima osvojevalnih namenov, da ne mislimo na to, da bi si prisvojili kake teritorije, da ne zasledujemo torej imperijalističnih ciljev. Z druge strani nam zatrjujejo naši in nemški državniki, da vlada glede vojnih ciljev med centralnimi vlastmi popolno soglasje. Menimo torej, da bi centralni vlasti mogli sprejeti rusko formulo kot podlago za mirovna pogajanja. V tem slučaju bi se morda vendar približali uresničenju koprnečega hrepenenja po miru. Kajti čim bi centralni vlasti pritrdili formuli Rusije, bi se tudi ententne vlasti ne mogle odtegniti, ker bi se s tem obremenile s strašno odgovornostjo pred vsemi narodi. Saj ni nobenega dvoma, da so tudi nasprotni nam narodi izmučeni po tej vojni in izčrpani do skrajnosti in da bi blagoslovljali trenotek, ki jim prinese odrešenje od te strašne sile božje. Veliko vprašanje je torej, ali centralne vlasti sprejmete rusko formulo kot podlago za mirovna pogajanja? Prišel je res odločen čas v tej vojni! Največja nesreča bi bila, če bi prevladal sedaj duh vsenemških aneksionistov, ki bi hoteli nadaljevanje vojne in doseči diktiran mir. V tem slučaju bi mogla vojna trajati še par let. Imperijalisti žele tega, ker so brezumni za trpljenje človeštva, ali za narode, za civilizacijo, za njih blagostanje bi bila to strašna perspektiva v bodočnost.

Vojska z Italije.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. novembra. Uradno:

V gorah med Brento in Piave se na severnih slemenih gore Tomba ljuto bore. Ljuto bore.

Vsi poizkusi Italijanov, da z velikimi žrtvami zopet pribore izgubljene postojanke, niso uspeli. Sovražnikove izgube so bile težke.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. nov. Veliki glavni stan:

Ljute borbe so se vršile včeraj vsled močnih protinapadov Italijanov na postojanke, ki smo jih bili vzeli na severnem slemenu Monte Tomba. Topovski ogenj in ogenj strojnih pušk je razredčil vrste sovražnika, ki je naskakoval v gostih gručah. Pehota ga je vrgla v njegove izpadne točke nazaj. V tem odseku streljačo močno dalje.

Pri spodnjem teku reke Piave nič novega.

Med Piave in Brento poizkuša italijansko vojno vodstvo vpad Krausove armadne skupine na Bassansko ravan z močnimi silami preprečiti. Potem, ko so naše gorske čete vzele Quero, so proti premocni sovražni obrambi po trdovratnih bojih zasedle severna slemena Monte Tomba: zadnjo italijansko zaporno postojanko na robu ravani. Od opoldne 19. t. r. naskakuje bataljon za bataljonom našo črto, ne da bi jo bil mogel premakniti. Zdi se, da bo tam kmalu odločba padla. Ti ljuti boji so velevažni. Monte Tombo tvori, kakor nekdanji Sv. Gabrijel, ključ do postojanke branilca. Italijanske vojaške kritike usoda njih zadnjih gorskih postojank zelo skrbi, skrbi jih tudi položaj na Asijski visoki planoti. Novo italijansko poveljstvo se zanaša na zimo, da zabrani nevarnost, ki grozi levemu krilu italijanske armade, a da zima operacij v gorah ne prepreči, je dokazala balkanska vojska leta 1915—1916. Italijanski glavni stan upa, da bo držal močne postojanke na 1779 metrov visoki gori Monte Grappa med Brento in Piave. Kmalu se pokaže, če je ta nada upravičena.

Razvoj borb zadnjih dni kaže, da se nameravajo Italijani braniti pri Piave. Črta se je res skrajšala; naslanjajo se na reko, ki je narastla. Nemški angleški list tudi poroča, da nameravajo Italijani poplaviti ozemlje pri spodnjem teku Piave, kjer se bore naše čete.

Italijansko uradno poročilo.

19. novembra 1917. Med Gapda in Astico so bili v minuli noči živahni nastopi topništva. Na planoti Asiago je nameril sovražnik živahen osredotočen ogenj proti našim postojankam na Monte Tondarecar in Monte Badeneche, s pehoto ni napadal. Naši oddelki, ki so deloma zopet pričeli ofenzivo, so zopet zasedli prednje dele jarkov; ujeli so 6 častnikov in 220 mož. Znatne sile so napadle južno od Quero naše črte na Monte Montefarar in na Monte Tombu. Na ravnini je hrabrost naših čet zabranila, da sovražnik ni ponovil svojih poizkusov in s silo prekoračil Piave. Med četami, ki so se odlikovale, se morajo posebno omenjati bersaglierski bataljoni št. 64, 68 in 69 (odsek Fagare), naskakovalni bataljon št. 21, oddelki brigad 1 in 2, metalci ročnih granat in brigada Catania (polki št. 145 in 146). Na sovražne čete so podnevi naši letalci v nizini Primolano in ponoči kljub hudemu viharju severozahodno od Sussana in pri Tezze di Livenza bombardirali.

Izpraznitev Benetk.

Lugano, 19. nov. (K. u.) »Corriere della sera« javlja: Tizianove in Veronesejeve slike so prepeljali iz Benetk v Firence. Benečani so deloma mesto zapustili. Uradniški so se preselila deloma v Rim. Italijani se trdijo in banke na v druga mesta. Bivši vojni minister

general Grandi je imenovan za poveljnika divizije v Veroni.

General Porro odstavljen.

Lugano, 19. nov. Zahodno švicarski listi poročajo, da je odstavil vojni minister namestnika načelnika generalnega štaba generala Porro in mu poveril le nadzorstvo čet.

Priprava na še hušji udarec.

Lugano. »Agenzia Stefani« javlja: Doglano se je, da je nastopil sovražnik proti nam s 60. divizijami. V prvi črti se je borilo proti nam 40 divizij, 15 avstrijskih in 5 nemških divizij je še v rezervi in se še niso borile. Ker je rezerva tako močna, izvajamo, da morajo biti naše čete pripravljene na še močnejši udarec tako v gorah, kakor tudi na ravnini in da sedanje borbe uvajajo le še hušje napade. Sovražnik kopiči velike množice čet in dela z največjim naporom na to, da spravi srednje in težke topove v najsprejnejše postojanke. Gradi tudi mostišča, ki jih ojačuje in veže med seboj za obrambo množic, ki bodo poizkušale prekoračiti Piave.

Gabriele d'Annunzio ujet.

Genj, 29. Pesnika d'Annunzio pogrešajo že 9 dni. »Figaro« je pisal, da je ujet.

Italijani na pariškem vojnem posvetu.

Lugano, 20. nov. (K. u.) Na prvo zasedanje vojnega sveta zavezniškov je odpoval tudi italijanski municijski minister general Dall'Alia v Francijo. Zadnji vojaški uradni list tudi potrjuje, da imenovanje Cadorna članom mednarodnega vojnega sveta še niso preklicali.

12. soška bitka.

Iz nemškega velikega glavnega stana poročajo o podrobnostih 12. soške bitke:

Italijani so se pripravljali na 12. soško ofenzivo. Topot je imel uspeh končno venčati njihove napore in strašne žrtve: zagotovo so računali priti v Trst. A zgodilo se je drugače: težka pest zavezniškov se je končno v vsej svoji sili dvignila proti izdajskemu bivšemu zavezniku, udarila je na vrata Italije in zrušila so se pred njo kakor bi se jih dotaknil s čarovno palico. In sedaj se zlivajo preko zgornjih italijanskih ravnin kakor nevzdržen hudournik. Voditelji v tem zmagovitem vojnem pohodu so:

General Oto pl. Below vodi nemško 14. armado čez Alpe; Kraft pl. Delmensingen, strah Rumunov na prelazu Rdečega stolpa, je njegov generalštabni načelnik. Zmage vajene pruske, bavarske, viremberske čete slede izkušnim generaloma pl. Steinu in pl. Berrerju, vrle avstrijske divizije s svojima generaloma pl. Krausom in Scotijem preko snežnih vrhov Julijskih alp. V kranjski kotlini in severno Karavank so se bile zbrale napadalne čete 14. armade. Ondi se je dovršila oprema za zimsko vojno v visokem gorovju alp. Tu so se vestno in z vso vnemo delale priprave za napad, ki naj bi zadel in zrušil italijanske gorske postojanke med Bovcem in Tolminom. Nato so se divizije z artilerijo po ozkih, 60 kilometrov dolgih prelaznih cestah stekale v Bovsko kotlino. Vse je potekalo gladko, v najlepšem redu.

Cadorna je bil v 11. soški bitki zbral svoje glavne sile od Tolmina do Adrije, dočim je bila ostala dolga gorska fronta le slabo zasedena. Avstrijska brambna črta je šla od Sela v Tolminski kotlini čez Log vzhodno Mesnjaka, od tam proti jugu čez Sv. Gabrijel, vipavske višine vzhodno Gorice do morja. Iz tega za brambo neugodnega ozemlja je bilo tedaj treba vreči sovražnika in ga potisniti naprej za Tolmin. Za te operacije je bila v zvezi z južnim krilom Conradove bojne skupine v rombonskem ozemlju pripravljena 14. Belowa armada, sestavljena iz nemških in avstro-ogrskih divizij. Severno krilo so sednje soške armade (bojna skupina Borević) se je imelo pridružiti napadu z močnim desnim krilom južno od Sela, dočim naj bi sreda in južno krilo pri Gorici in južno od nje zadrževala sovražnika s frontalnim napadom. Za glavni napad so bile čete razvrščene takole: severno krilo Belowe armade v rombonskem ozemlju in južno zahodno armadna fronta, ki je imela izvesti sunek, s Sternovo skupino v krmskem ozemlju in okoli Tolmina, s kupino Berrer na cesti Skofja Loka—Sv. Lucija; s skupino Scotti severno od Tribuše se je stikalo desno krilo soške armade.

Napad iz bovške kotline je moral najprej prebiti dolinsko pot do Žage. Še-le tu se odpre izhod proti zapadu. Postojanke na Matajurju je bilo mogoče napasti le preko Tolmina vodečega celinskega mostu Kolovratovega grebena. Razvrstitev Belowe armade v obeh tesnih prostorih Bovške kotline in tolminskega predmostja je imela to slabo stran, da so bile bojne sile prostorno ločene ter je bilo treba italijanske postojanke, ki so zapirale cesto Bovce—Žaga—Kobarid—Tolmin, naskokoma vzeti. Izkoriščajoč to cesto si je bilo treba

v noč in dan trajajočih sunkih priboriti črto Kanin—Jalovec—Mia—Matapur—Sv. Martin—Hum—tribilske višine pri Kostanjevici. S te višinske črte se je imel potem izvesti splošni napad do črte Humin—Tarčent—Cedad.

Izkušnje v Karpatih, Vogezi in alpah so kazale napadalni taktiki pot: Hiter sunek v nezadržnem napadu čez zvezne celinske mostove od višine do višine, izkoriščanje dolinskih cest za dovažanje artiljerijskih rezerv in drugih čet, napad na gospodujoče višine od strani in za hrbtom in z obkolitvijo, medsebojno podpiranje frontalnih in obkoljevalnih čet.

Temeljem teh vidikov se je zastavil predorni napad istočasno na več mestih: Skupina Krauss kot desno krilo 14. armade čez Zago proti grebenu Stola, — močna leva kolona naj bi po zavzetju Vrhiča s sunkom v smeri Ravna-Kobarid odprla kobaridsko kotlino in razrahljala hrbet Stola od vzhoda, — Steinova skupina je imela zastaviti proti Mataturju. Osvojitev te skupine italijanskih postojank je odprla kobaridsko kotlino od jugovzhoda in je tako podpirala istočasno isti svrhi služečo operacijsko skupino Krauss. Bererjeva skupina je morala zastaviti proti Humu in istočasno izvesti sunek preko Drežnice proti Sv. Martinu v stiku s skupino Stein. Scottijeva skupina je imela naloge, z napadom proti Globočaku-Kostanjevici soški armadi olajšati prehod čez Sočo. Sredi oktobra so priprave tako napredovale, da se je mogel napad določiti za tretji teden oktobra. Načrt je bil izdelan do najmanjših podrobnosti. Po večurnem obstreljevanju s plinom naj bi se ob dnevnem svitu pričel splošen artiljerijski ogenj, ki naj bi narastel v najhujši orkan, a trajal le kratek čas. Neposredno na to vpad v postojanke na celi fronti Bovec-Selo. Neugodno vreme je napad zadržalo za nekaj dni. 23. oktobra zvečer je pa izdal general Below naslednje povelje: Napad se vrši 24. oktobra. Splošna otvoritev ognja ob 6. uri 30 minut jutraj. Malo ur nato je bila II. italijanska armada zadeta v srce; opotekala se je in se zrušila.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. nov. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavorskega.

Topovski boj na Flandrskem je bil večeraj popolnoma znatnejši od gozda Houtboulster do Zandvoorde; vzdržal se je tudi ponoči z menjačo besnostjo. Močan uničevalen ogenj so sipali na bojišče pri Poel Capelle in Passchendaele.

Tudi v Artois, na obeh straneh Scarpe, pri Bullecourtu in pri Queantou so se pričeli boriti. Sovražne poizvedovalne oddelke smo vrgli v borbi moža z možem.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Severno od Soissons in na vzhodnem bregu Meze so v primeri s prejšnjimi dnevi močnejše streljali. Proti gozdu Chaume je sledil napad francoskih bataljonov; odbili smo ga s težkimi izgubami za sovražnika, kateremu smo vzeli tudi ujetnike. Naš uničevalni ogenj je razbil večkrat zvečer sovražnika, ki se je zbiral in pripravljaj, da ponovi napad.

Podjetja lastnih oddelkov severno in vzhodno od Verduna so uspešna.

Boji na Balkanu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 20. nov. Veliki glavni stan:

Na zahodnem bregu reke Vardar so vdrl bolgarski naskakovalci v francoske järke, kjer so ujeli več mož.

Državljanska vojska v Rusiji.

Za koalicijsko vlado.

London, 18. nov. Reuterjev urad poroča iz Petrograda: Uradniki notranjega, trgovskega, poljedelskega in prehranjevalnega ministrstva, kakor tudi pet članov sovjeta je odstopilo, ker smatrajo za potrebno, da se ustanovi socialistično koalicijsko ministrstvo.

Podrobnosti o bojih pri Petrogradu in Moskvi.

London, 18. nov. »Daily Chronicle« poroča iz Petrograda, da so štele boljše viške čete, ki so med Gačino in Carskim selom porazile Kerenskijeve kozake, 16 tisoč mož. — V Moskvi se je boj začel 10. nov. Vlade čete so štele 3000 vojakov, kadetov in študentov, ki so imeli tri topove in veliko strojnih pušk. Od 100.000 mož posadke se je približno 15.000 pridružilo boljševikom, drugi so ostali po vojašnicah. Revolucionarni vojaški odbor je trajno obstreljeval središče mesta s 15 topovi. Do 14. nov. je bilo ubitih 3000 oseb, večina miroljubnih ljudi. Mrlični so ostali več

dni nepokopani. Kremlska katedrala je porušena. Vasiljevo cerkev so izstrelili užgali.

Vladna oblika ruskih socialistov.

Berlinski »Lokalanzeiger« poroča iz Haparande 19. t. m.: Program, ki so ga postavili voditelji ruske socialistične stranke, določa, da bodi ministrstvo odgovorno posebnemu organu. Ta organ naj šteje 100 članov sovjeta, 100 članov kmetijskega sveta, 100 članov moskovske in petrograjske mestne dume, 80 zastopnikov armade in mornarice, 20 zastopnikov organizacij, 15 zastopnikov železničarske zveze in 5 zastopnikov zveze poštne in brzojavne nameščencev.

Kaledin hoče izstradati Petrograd.

Stockholm, 18. nov. Po semkaj došli poročili se je vršil pri Vinici v Podolju boj med vladnimi četami in boljševiki ter so zmagali vladinovci. — Kaledin je sklenil Petrogradu odrezati dovoz živil ter je v Harkovu ustavil 200 vagonov za Petrograd namenjenih živil.

Balfour o položaju v Rusiji.

London, 20. novembra. (K. u.) V spodnji zbornici je izjavil zunanji minister Balfour: Položaj v Rusiji je še nejasen, čeprav se zdi, da ekstremisti v Petrogradu in Moskvi položaj popolnoma obvladujejo. Pogajanja o ustavi koalicijske vlade doslej niso uspela. Angleški poslanik ostane na svojem mestu.

Voditelj boljševikov.

Haparanda, 20. novembra. Polkovnik Muravec, bivši poveljnik smrtnih bataljonov, je voditelj boljševikov.

Minister Neratov zaprt.

Petrograd, 20. novembra. (K. u.) Bivšega ministra zunanjih zadev Neratova so maksimalisti zaprli.

Neodvisnost narodov.

Kodanj, 20. novembra. (K. u.) Iz Haparande poročajo: Svet maksimalistov je proglasil pravico narodnosti, da se od Rusije ločijo in proglase svojo neodvisnost. Ukrajina se je že proglasila za neodvisno. Uvod.

Razna poročila.

Groß Czernin in dr. Seidler o jugoslovanskem vprašanju.

Zagrebski »Obzor« poroča: Iz dobrega vira izvemo, da namerava vlada preklicati Seidlerjevo izjavo, da se ne more glede rešitve jugoslovanskega vprašanja ničesar storiti. Spoznajo, da je s to izjavo dala vlada v roke dr. Korošca in dr. Laginje močno orožje. Zaradi tega namerava sedaj pl. Seidler v sporazumu z grofom Czerninom vsaj nekaj izjaviti v smeri aktivnega koraka za rešitev jugoslovanskega vprašanja.

Demonstracije v Berlinu.

Berlin 19. novembra. (K. u.) Vlada je prepovedala shode neodvisnih socialistov. Nekaj neodvisnih socialistov je demonstriralo a jih je policija brez truda hitro razgnala.

Izgredi v Curihu.

Curih, 18. nov. Po dosedanjih poizvedbah je bilo ob sobotnih izgredih ubitih 6 oseb; 3 policaji in več drugih oseb je bilo težko ranjenih. Vsega so doslej aretirali nad 100 oseb. V mesto so došle nove pomožne čete vojaštva. Prepovedali so vsako zbiranje ljudi in uvedli vojaška sodišča.

V Curihu oblegovalno stanje.

Curih, 20. V Curihu so razglasili oblegovalno stanje. Socialisti groze s splošno stavko, če ne preklicajo precej vseh vojaških izjemnih odredb.

Wilson za edinstvo med zavezniki.

London, 19. nov. Reuterju poroča: Polkovnik House, voditelj posebnega ameriškega odposlanstva v Evropi, je prejel od Wilsona brzojavko, v kateri pravi, da smatra edinstvo v postopanju zaveznikov kot bistveno zahtevo za dosego pravičnega in trajnega miru. Wilson povdarja da treba edinstvo izpolniti da se bodo mogli veliki pomožni viri Združenih držav dobro in prav izkoristiti. Naroča, naj stopi polkovnik House v stik z voditelji zavezniških vlad, da se doseže skupno postopanje. Dalje naroča polkovniku House, naj se kot vojaški svetovalec udeleži prvega posvetovanja vrhovnega vojnega sveta pod štabnim načelnikom armade Združenih držav, generalom Blisom.

Pašić na pariški konferenci.

Lugano, 20. novembra. S Krfa poročajo, da je Pašić odpotoval k pariški konferenci.

Mehikanci se zopet med seboj vojskujejo. Newyork. Vladne in čete generala Villa so se pričele vojskovati. Villa se je moral umakniti.

Železniška nesreča na rumunski fronti.

Stockholm, 19. nov. »Sloven« poroča, da sta na rumunski fronti trčila skupaj dva vojaška transportna vlaka, in sicer blizu Ickanov, pri čemer je bilo ubitih 500 vojakov, večin. Rumunov, a tudi več ruskih častnikov.

Angleški vrhovni poveljnik v Mezopotamiji umrl.

London, 19. nov. Umrli je vrhovni poveljnik angleške armade v Mezopotamiji generalni poročnik Maude.

Vstaja v Oporto.

Rotterdam, 20. »Daily Mail«: V Oportu je izbruhnila revolucija.

2 angleški vojni ladji potopljeni.

Berlin, 21. nov. Wolff: Naš podmorski čoln je napadel 11. nov. sovražne pomorske sile na sirski obali, ki so sezavarovale z mrežami, s torpedom smo uničili 1 velik angleški monitor in en rušilec. Sovražnik je izgubil veliko mož. Na severnem pozorišču je zopet 5 parnikov potopljenih.

Razdelitev referatov v deželni odbor.

Deželni glavari: Vse zadeve deželnega občina; deželne finance; nadzorništvo deželnih naklad in sploh vse zadeve, ki so v zvezi z deželnimi financami; izvanredna uporaba deželnih poslopj; deželne pristave; deželni zbor; vse zadeve, ki niso posebej odkazane drugim referatom.

Deželni odbornik dr. Evgen Lampe: Živinozdravništvo, mlekarstvo, melioracije, agrarne operacije in sploh vse deželno-kulturne zadeve, ki niso odkazane drugim referatom; ceste, deželne elektrarne, zadružništvo, železnice, šolstvo incl. šolski vrtovi, kmetijska šola na Grmu. Začasno še: Vinarstvo, ribarstvo, čebelarstvo, perutinarstvo, gozdarstvo, sadjarstvo, obramba poljščine, podkovska šola.

Deželni odbornik dr. Vladimir Pegan: Občinske zadeve, gasilstvo, stavbene zadeve, lovske zadeve, deželna poslopja, davščina od vrednostnega prirastka, muzej in umetništvo; trgovska šola, ustanove, izvzemši hiralne in sirotinske; visokošolske podpore, deželno gledališče. Začasno še: Stanovske stvari, državne prehranjevalne podpore rodbinam mobilizirancev.

Deželni odbornik dr. Ivan Zajec: Zdravstvo, deželni dobrodelni zavodi in vse javne bolnice, izvzemši konsignacij in oskrbnih stroškov za izvenkranjske bolnice, obrt, ubožne zadeve, hiralne in sirotinske ustanove, skrbstvo zanemarjene mladine. Začasno še: Deželna prisilna delavnica.

Deželni odbornik dr. Karel Triller: Vojaške zadeve, pripraga, bera, statistika, deželni teritorij, odgon, konsignacija in računski oskrbnih stroškov za izvenkranjske bolnice, škontracija vseh deželnih blagajen, deželni dolgovi (evidenca, zrebanje obveznic itd.); rekurzi zoper odmero davščine od prirastka (pravno vprašanje); zrebanje obveznic deželne banke, tujski promet in domovinsko varstvo.

Deželni odbornik baron Apfaltrern: Vinarstvo, ribarstvo, čebelarstvo, perutinarstvo, gozdarstvo, sadjarstvo (brez šolskih vrtov); podkovska šola, obramba poljščine, stanovske stvari, deželna prisilna delavnica, državne prehranjevalne podpore rodbinam mobilizirancev. — Dokler je dež. odbornik baron Apfaltrern zadržan vsled bolezni, se razdeli njegov referat na druge gg. deželne odbornike: dr. Lampe, dr. Pegan in dr. Zajec, kakor zgoraj označeno.

Dnevne novice.

+ Poslanec dr. Šusteršič in njegovi volilci. Iz št. Vida nad Ljubljano smo dobili nastopno poročilo: Do 100 volivcev S. L. S. iz občin št. Vid nad Ljubljano, Zgoranja Šiška in iz vasi Tacen in Šmartno pod Šmartno goro je danes načelniku S. L. S. dr. Šusteršiču poslalo sledečo izjavo: Blagorodni gospod poslanec! Podpisani volilci, somišljeniki S. L. S., zelo obžalujemo, da ste izstopili iz Jugoslovanskega kluba, kateri zasluži in sedaj tudi potrebuje popolnega zaupanja. V tem kritičnem in za vse avstrijsko Jugoslovanstvo v tako odločilnem času morajo pasti vsi osebni ozi. Zato Vas, blagorodni g. poslanec, nujno prosimo in pozivljemo, da nemudoma prekličete svoj izstop iz Jugoslovanskega kluba, pa tudi v naprej kot zvest in delaven član tega kluba zastopate korist in blagor vsega slovenskega ljudstva. Ako te naše nujne prošnje in želje ne izpolnite, bomo prisiljeni, Vam kot poslancu in načelniku S. L. S. odreči svoje zaupanje. Slede podpisi.

+ Izjava za jugoslovansko deklaracijo. Občinski odbor občine Senčur pri Kranju izjavlja v svoji seji dne 2. nov. leta 1917 sledeče: 1. Odobrujemo in pozdravljamo združitev vseh slovenskih in Hrvat-

skih poslancev v »Jugoslovanskem klubu« na Dunaju. 2. Pridružujemo se klubovi deklaraciji z dne 30. maja 1917 z odločno zahtevo samostojne države jugoslovanskega naroda pod vladno Habsburžanov. 3. Z veseljem pritrjujemo ljubljanski izjavi zastopnikov vseh naših političnih strank, ki so se pod vodstvom presvetlega knezoškofa dr. Ant. Bonav. Jegliča dne 15. septembra izrekli za skupno delo na podlagi narodnega programa in mirovnih stremiljenj sv. očeta Benedikta XV. in našega ljubljanskega cesarja Karla I. 4. »Jugoslovanskemu klubu« izrazimo svoje najgloblje sožalje ob britki izgubi največjega Slovenca dr. Kreka. V njegovem duhu naprej do zmage! Iv. Okorn, župan. Janico Šiška. Josip Golob.

+ Škof dr. Mahnič v Jugoslovanskem klubu. »Edinost« piše: Biskup dr. Ante Mahnič s Krka je bil na Dunaju in tudi ponovno v Jugoslovanskem klubu. Prišla ga je tja vroča želja, da bi mogel kaj pomagati svojemu bednemu ljudstvu, ki ječi pod težo bremen sedanje svetovne vojske. — S svojo pastirsko besedo je že posredoval ponovno na Dunaju in vselej dosegel veliko lepih obljub; zbudil je zanimanje merodajnih krogov za bedni narod istrskih otokov. — Ali bo tudi kaj resničnega uspeha, to pokaže seveda bodočnost. — Bojimo se le, da bodo vse človekoljubne in višjepastirske želje presvetlega biskupa — brezuspešne. Za nas imajo semtertje le nekaj lepih besed, dejanj pa nič!

+ Majniško deklaracijo bodo jugoslovanski delegati ponovili tudi v delegacijskem zasedanju. Isto store tudi Čehi.

+ Spomin na dr. Kreka. V Trebnjem se bo v torek, dne 27. novembra, opravilo mrtvaško sv. opravilo s peto in 2 tihama mašama po pokojnem dr. Kreku. To sv. opravilo so naprosili iz hvaležnosti goriški begunci.

— K vojakom poklican. Iz Trebnjega poročajo: K vojakom je bil nenadoma vpo-klican tukajšnji kaplan, č. g. Iv. Drešar, ki je odpotoval na svoje službeno mesto v Brixen 12. novembra.

— Za vdore in sirote padlih junakov nam je poslal g. nadporočnik Kobi pri c. in kr. teh. instrukcij. tečaju, vojna pošta, znesek 50 K, ki se je izkupil pri častniški mizi potom licitacije za voja ogrskega tobaka, vrednega 40 vin.

— Zvon bo nazaj pripeljan. Veliki zvon župne cerkve v Ajdovcu (922 kg) iz leta 1697 je bil po prizadevanju gosp. dr. Mantuanija oproščen in bo te dni nazaj pripeljan. Naj poje v čast presv. Trojici še dolgo preko voine!

— Božična darila šolske mladine vojakom naj se letos ne oddajajo v poslopju c. kr. deželne vlade v Ljubljani, marveč v poslopju meščanske imovine (Kresija) v Ljubljani, šolski drevored št. 2, pritrlično, v skladišču blagovne trgovine I. C. Mayer, kjer se sedaj nabaja vojnoskrbnega urada ljubljanske zbiralnica darov. Sprejemajo se darila vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 4. ure popoldne. Vnanja šolska ravateljstva in vodstva naj svoje poštno pošiljke v darila odpravijo na poslednje navedeni naslov.

— Umrli je 26. oktobra v Pancevi na Ogrskem v 48. letu podpolkovnik Anton Kovačič. Rojen je bil v Postojni, študiral je na Dunaju pravo, a je po prvi državni izkušnji kot rezervni častnik vstopil v armado.

— Odlikovanje. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje v priznanje izvrstnega službovanja je prejela gđc. Ana Popodi, poštna oficijantinja v Gorenji vasi na Gorenjskem.

— Nov hrvatski list. V Zagrebu je izšla prva številka pod naslovom »Hrvatski železničar«, a naloga mu je zastopati interese hrvatskih železničarjev.

— Poštno pošiljke vojnim ujetnikom in internirancem v Italijo so ustavljene.

— Na smrt je obsodilo graško divizijsko sodišče 23-letnega črnovojniškega pešca Antona Macek iz Sv. Kungote pri Mariboru. Umril je in uropal dve ženski.

Ljubljanske novice.

Ij Zadušnica po pokojnem cesarju Francu Jožetu. Danes, na dan smrti pokojnega cesarja Franca Jožeta je bila v stolnici ob 10 uri predpoldne slovesna zadušnica, katero je opravil prevzvišeni gosp. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Ij Utravkazacija c. kr. realke v Ljubljani. V seji deželnega šolskega sveta kranjskega 17. novembra je bila sklenjena utravkazacija ljubljanske realke. Sprejet je bil predlog člana deželnega šolskega sveta dr. Ravnharja, ki se v bistvu glasi, da se vsem razredom c. kr. realke v Ljubljani od I. do VIII. razreda priključijo vspešne s slovenskim učnim jezikom. Od I. do V. razreda veljajo kot vspešne sedanji b in odnosno c oddelki. Od nemškega učnega jezika na slovenski jezik se mora pre-

hajati stopnjama, s šolskim letom 1918—1919 je pričeti s slovenskim učnim jezikom v prvih treh razredih, potem pa vsako leto v višjem razredu do VII. razreda; nemščina se poučuje kot oblatni predmet na vseh vsposrednih. Z nemščino učnim jezikom se poučujejo zgodovina in zemljepis v višjih razredih, oziroma na višji stopnji, dalje kemija in opisna geometrija v višjih razredih. Za ostale predmete velja slovenski učni jezik. Od deželne šolskega sveta storjeni sklep se predloži v odobrenje naučnemu ministrstvu.

Ij Koncert. Slavní Češki kvartet iz Prage praznuje letos jubilej svojega petindvajsetletnega umetniškega delovanja. V soboto, 24. novembra, priredi v Unionovi dvorani v Ljubljani svoj jubilejni koncert s prekrasnim sporedom. Nešteti so bili trumfi tega temperamentnega, mojstrskega kvarteta po cellem svetu. Prištevajo se kvartet povsodi med prve komorne kvartete sveta. — Predprodaja vstopnic se jutri počne v trafikah v Prešernovi ulici.

Ij Koncert Glasbene Maticice. Na posebno željo javljamo, da je bila včerajšnja kritika v Slovincu o koncertu Glasbene Maticice sestavljena iz poročil dveh naših poročevalcev.

Ij Umrla je v Rožni dolini št. 85 pri Ljubljani učenka VI. razreda ljubljanskega liceja Marija Marinko, stara 18 let. Pogreb se vrši v četrtek ob pol 5. uri popoldne na pokopališču na Viču.

Ij Sedmo vojno posojilo. Agitacijski odbor za sedmo vojno posojilo, ustanovljen po mestnem županu, je sklenil, da bo ljubljanska komuna v največji meri posredovala podpis sedanjega vojnega posojila. S tem bo občina prislužila nekaj provizije, katero bo posvetila vdovam in sirotam na bojišču padlih kranjskih vojščakov. Kdor ima srce za te vdove in sirote, naj se torej oglasijo na magistratu, da prejme avtorizirano priklasnico, in sicer za tisti denarni zavod, pri katerem bo hotel da naj se podpiše njegovo posojilo. Priklasnice se bodo izdajale vsak dan v navadnih uradnih urah v predsedstvu mestnega magistrata (pri mag. ravnatelju dr. Miljutinu Zarniku ali mag. svetniku Janku vitezu Bleiweisu). Poslužite se torej te prilike na korist vdovam in sirotam, katere podpirati je ne samo dolžnost, temveč tudi čast!

Ij Nočni osebni vlak Dunaj—Trst zopet vozi.

Ij Za zavod za slepe je daroval g. Alojzij Vodnik, kamnoseški mojster v Ljubljani mesto venca na krsto pokojnega Josipa Verbiča znesek 40 K. Bog plačaj!

Ij Sveža repa na rumene izkaznice C št. 2641 do 2800. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 2641 do 2800, prejmejo svežo repo v četrtek, dne 22. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je ta-le red: od 2. do 3. ure št. 2641 do 2720, od 3. do 4. ure št. 2721 do 2800. Vsaka oseba dobi 10 kilogramov, kilogram stane 10 vinarjev. Pripravite vreče.

Ij Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo krompir v četrtek, dne 22. t. m. in v petek, dne 23. t. m. iz Mühleisnovega skladišča na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: V četrtek, dne 22. t. m. popoldne od 2. do 3. ure št. 1 do 150, od 3. do 4. ure št. 151 do 300, od 4. do 5. ure št. 301 do 450, V petek, dne 23. t. m. od 8. do 9. ure dopoldne št. 451 do 600, od 9. do 10. ure št. 601 do 750, od 10. do 11. ure št. 751 do 900, od 2. do 3. ure popoldne št. 901 do 1050, od 3. do 4. ure št. 1051 do 1200, od 4. do 5. ure št. 1201 do 1400. Vsaka oseba dobi 5 kilogramov, kilogram stane 30 vinarjev.

Ij Meso na rumene izkaznice B. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala v četrtek, dne 22. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso na rumene izkaznice, za znane s črko B. Določen je ta-le red: od pol 2. do 2. ure št. 1 do 200, od 2. do pol 3. ure št. 201 do 400, od pol 3. do 3. ure št. 401 do 600, od 3. do pol 4. ure št. 601 do 800, od pol 4. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. ure št. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. ure št. 1201 do 1400, od 5. do pol 6. ure št. 1401 do 1700. Ena oseba dobi četrt kilograma, dve osebi pol kilograma, tri in štiri osebe tri četrt kilograma, pet in šest oseb 1 kilogram, sedem in osem oseb 1 in četrt kilograma, več kot osem oseb en in pol kilograma. Kilogram stane 2 kroni.

Primorske novice.

p Bratom Slovincem! Ze tretjo zimo, tretji Božič in novo leto bode mnogo naših goriških rojakov praznovalo in tokrat zadnjikrat v mrzlih tujih krajih. Tretjič pride letos k našim malčkom v žalostnih časih njih oznanjevalec veselja — Sv. Miklavž. Dve leti je vedel višje sile Miklavž popolnoma pozabil na našo deco v taborišču v Brucku ob Litvi, a letos jo namerava obiskati in obdariti. Namerava se

prirediti v begunskem taborišču v Brucku ob Litvi otroško zabavo, pri kateri naj bi Miklavž obdaril deco — njej in mamicam v veselje. Ujjudno prosimo tedaj vse one Slovence, ki sočustvujejo z našimi begunci, da se jih blagohotno spomnijo z darovi, bodisi v denarju ali blagu. Denarne pošiljke in darila naj se blagovolijo nasloviti na sledeči naslov: Avgust Kozman, c. kr. taborišče v Brucku ob Litvi, Nižje Avstrijsko (Miklavžev večer) z natančnim naslovom darovalca. Da se leti prošnji bratje, ki jim je bila sreča mila, da so ostali v domovini, gotovo odzovejo, trdno upajo podpisani. — Za odbor za prireditev »Miklavževega večera« v begunskem taborišču v Brucku ob Litvi, dne 7. novembra 1917. Ivančič Ivan, šolski vodja. Anton Berlot, dekan kanalski. Josip Godnič, taboriščni tajnik.

Svarilo. Svarilo se je že opetovano in najresnejše pred ukvarjanjem nepoklicanih z ročnimi granatami, municijo itd. Kljub temu se dogodi skoraj vsak dan smrtna nesreča. Občinstvo se znova kar nainujneje svari, dotikati se predmetov, o katerih se tudi le domneva, da spadajo v vrsto vojaške municije. Najditelj ni samo dolžan, da pusti predmet na mestu ležati, ne da bi se ga dotaknil, marveč ima tudi naznaniti kraj, kjer ga je našel, takoj najbližnji varnostni straži (c. kr. policijskemu organu, c. kr. orožniški postaji). V tem smislu naj pouče tudi ob vsaki priliki pristojni činitelji mladino. Le tako bo mogoče odvrniti obžalovanja vredne nesreče.

p Lom na Goriškem. Kuracijski urad Lom se nahaja od 15. nov. t. l. v Kotmarivsi, pošta Kotmaravas pri Celovcu, Koroško. To v vednost vsem duhovnikom — beguncem.

Bralno in kmetijsko društvo v Mislinjah je darovalo Posredovalnici za goriške begunce 83 kron, za kar izreka »Posredovalnica« svojo najtoplejšo zahvalo.

Iz Oseka. Ker po zavetju Gorice vedno povprašujete, kdaj se boste smeli vrniti domov, sporoča se Vam, da po mnenju c. kr. namestništva, do katerega se je za povračitev občanov županstvo osebno obrnilo, bo vrnitev v drago domačijo v najkrajšem času dovoljena. Toliko v vednost, da se ne bo vsakemu posebej odgovarjalo. Županstvo Osek-Vitovlje, 17. novembra 1917. Josip Berce, gerent.

p Župan iz Ozeljane se je mudil te dni doma in si ogledal poškodbe po občini. Hudo so trpele stavbe in polja, le malo bo stanovanj za silo. Kar se tiče vrnitve domov, ni niti misliti na to, da bi se mogli vsi občinarji hkratu vrniti. Predvsem naj se oglase delavne moči. Teh potrebujemo v prvi vrsti. Drugi se bodo mogli vračati pozneje, ko se popravijo bivališča in poskrbi za aprovizacijo. Na vsa vprašanja o vrnitvi je g. župan vedno pripravljen dajati pojasnila občinarjem.

p Županstvo Kanal se danes v Ljubljani, Dolenjska cesta št. 68, pozivlja svoje občinarje, naj čim prej naznanijo natančne naslove (polk, bataljon, stotnija, kraj ali številka vojne pošte) v vojaški službi se nahajajočih črnovojnikov letnikov 1872 do 1867. Povedati je stan v civilu, kmet, rokodelce ali dninar. Kakor hitro zbere županstvo potrebne podatke, vložijo prošnjo za daljše dopuste omenjenih letnikov v svrhu obnove porušenih domov. — Ljubljana, dne 19. novembra 1917. Franc Gorjup.

Darujte za dr. Krekov spomenik!

Darovi naj se pošiljajo na naslov: Odbor za dr. Krekov spomenik, Ljubljana.

Gospodarske težke.

Cene za vino na Spodnje štajerskem. Iz Maribora se poroča: Vkljub nenavadno dobri vinski letini so poskočile zopet izdatno vinske cene. Najljubša vina se kupujejo sedaj liter po 3 krone, srednja po 5 kron in vina boljše kakovosti celo od 7 do 9 kron. Kaj porečejo k temu kranjske merodajne oblasti in poslanci? Na Kranjskem imajo tudi zelo zlahka vina, ki prav nič ne zaostajajo za štajerskimi. Ali naj pošljemo morda mi svoja dobra vina na štajersko v razprodajo? Ali naj bo vedno le kranjski vinogradnik tepen in preganjan? Mi apeliramo na pravičnost g. deželne predsednika. — Kranjski vinogradniki.

Ij Živnostenska banka podpisala dvajset milijonov VII. vojnega posojila. Centrala Živnostenske banke v Pragi je podpisala 20 milijonov VII. avstrijskega vojnega posojila.

Označenje cen po izlozbah. Trgovci se opozarjajo, da morajo imeti v izlozbah v smislu tozadevne navedbe označene cene vsega blaga ter, da jim je v nasprotnem slučaju pričakovati stroge kazni. Vrhutega jim obrina oblast odvzame lahko tudi obratno dovoljenje. Istotako ne smejo mesto cen blaga označiti, da je luksuz; kajti če ni, je dotični trgovec enako kazniv.

Ureditev prometa s prašiči. Od kompetentne strani se občinstvo opozarja, da je edinole deželno mesto za vnovčevanje živine upravičeno na Kranjskem kupovati prašiče — izvemši nakupa prašičev za pleme in za rejo po legitimiranih rejcih — in da se bo vsaka neupravičena prodaja in vsak tak nakup kaznoval po § 8 ministrske naredbe z dne 15. februarja 1917, drž. zak. št. 62 z globami do 5000 K ali z zaporom do pol leta.

Najnižje plače za šivalna dela v konfekcijski obrti določi posebna komisija v trgovinskem ministrstvu. Plače se v kratkem objavijo.

Prisilna oddaja bombaževnega blaga. Ker bi se morda ta ali ona tvrdka po preteku 14 dnevnega roka smatrala za odvezano od prijave dolžnosti in bi z ozirom na to, da ni dobila formularov pričakovala, da ne bo kaznovana, se opozarja na to, da se morajo po §§ 3 in 4 ministrskega ukaza z dne 30. oktobra 1917, drž. zak. št. 418 predpisane prijave samoumevno, ako ne v določenem roku, pa vsaj potem kakor hitro mogoče podati centrali za bombaž (Baumwollzentrale A. G.) Opozarja se pri tem, da bi se zakasnela prijava z ozirom na sedanje poštne razmere mogla smatrati za oprostljivo, dočim bi opustitev prijave bila brezpogojno kaznjiva. Pozivljajo se zato vsi, ki so k tej prijavi obvezani, da prijavo nemudoma predložijo. Povdariti je še, da glasom ukaza samoumevno ne obstoja nikaka obveznost formulare razdeljevati in da, kdor formulara ni prejel nikakor ni odvezan dolžnosti prijave. Formulari se izdajajo le v ta namen, da se delo olajša in da se dobi boljši pregled o došlem gradivu.

O gospodarskem položaju v Belgiji je v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani poročilo interesentom na vpogled.

Nameščanje vojnih invalidov v vojaških zavodih in obratih. Uradno poročajo: Trajno superarbitrirani vojni invalidi morajo biti nastanjeni bodisi kot manipulanti in pisarji bodisi — če so rokodelci — kot pomožne moči v vojaških obratih v ozadju in pri armadi na bojišču. Opozarja se pa, da nastavljajo vojaške oblasti take invalide le potom posredovalnic za delo invalidom, ki so jih ustanovile civilne oblasti (torej potom deželnih oziroma okrajnih poslovalnic, c. kr. posredovalnice za delo vojnim invalidom, na Ogrskem, Hrvatskem, Bosni in Hercegovini pa ravnotako potom dotičnih uradnih organizacij). Vojni invalidi se ne nastavljajo takoj po superarbitraciji, marveč se jim pušča zadostno prilike, da se potežajo za trajno nastavljenje. Trajno superarbitrirani vojni invalidi se namreč nastavljajo v vojaških obratih samo za vojni čas ter ostanejo tudi ves čas civilne osebe. Če se kakemu vojnemu invalidu, ki je začasnoma nastavljen v vojaškem obratu nudi prilika trajnega dela in zaslužka, more takoj izstopiti iz vojaškega obrata.

Uvedba prevoznih izkaznic za predeno, tkano in pleteno blago ter za predmete, konfekcijske izdelke iz takega blaga. Za prevoz takega blaga v kraje izven Avstrije so uvedene prevozne izkaznice. Prošnje za izdavo prevoznih izkaznic za blago navedenih vrst je z navedbo vseh podatkov, ki so za presojo prošnje potrebni, potom političnih okrajnih oblastev pisмено vložiti pri deželni vladi. Natančnejši podatki, vrste blaga, ki je vezano na te izkaznice i. dr., je razvidno iz razpisa, ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Promet s civilnim tovarnim blagom v zasedenem ozemlju Rumunije. Do izbruhaja vojske z Rumunijo je bil izvoz blaga v Rumunijo urejen na enak način kakor sedaj izvoz v Bulgarijo in Turčijo ter je bil ves promet s civilnim blagom osredotočen v avstrijskem biroju za blagovni promet (Österreichisches Warenverkehrsbureau) na Dunaju (I. Stubenring 8). Upati je, da bo v doglednem času zopet mogoče pričeti z izvozom civilnega tovarnega blaga v zasedeno ozemlje Rumunije. Priporočljivo je, da vsak primer prijavi blago, ki je namenjeno za zasedeno ozemlje v Rumuniji in pripravljeno za oddajo, že sedaj omenjenemu biroju v svrhu svoječasne odpreme.

Breja svinja se proda. Več se izve: Brdo pri Vili št. 21. 2992

Kolo dobro ohranjeno, se proda. Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod »2995«.

Učenec 1600

za kovaško obrt (tudi begunec) se sprejme pri JOSIP FLANDER, kovaški mojster, Zelezniški, Gorenjsko.

Stanovalna soba

za oddati, Planinska cesta 271, Sp. Šiška.

Prodaj, event. tudi zamenjam za seno in slamo

5 brejih kobil

in večjo množino več in manj rabljenih konjskih komatov vsake velikosti.

Ena kobila, težka, — stara 4 leta, " " težka, — " 7 let, " " srednje težka, " 9 let, " " lahka, — " 9 let, " " lahka, — " 10 let.

Košena, c. kr. poštni hlevar itd., Kolodvorska ulica št. 6, Ljubljana. 2996

Stavbni polir potem

zidarji, tesarji in delavci

se sprejmejo proti dobri plači v trajno delo. Hrana je preskrbljena. Stanovanja prosto. — Pismene ponudbe je nasloviti na stavbenika

V. SCAGNETTI, Ljubljana, Seidenburgova ulica 6. Istotam se lahko tudi osebno priglasi. 2993

Izgubila se je dne 17. t. m. majhna rujava

usnata denarnica

v kateri je bila zlata dameka ura in manjša vsota denarja — od šole na Karolinski zemlji do Jurčičevega trga. — Pošten najditelj jo naj odda proti nagradi Amaliji Slatner - Vičič, Jurčičev trg 2 ali pa v šoli Karolinske zemlje 40.

? Izgubila ?

se je včeraj zvečer v Prečni ulici ročna torbica z srednjo vsoto denarja in in z več ključi. Pošten najditelj je naprošen, da takoj odda proti dobri nagradi na državno policijo.

Kupim večje posestvo

z dobrimi travniki in gozdovi na južnem Stajerskem (najraje v Savinski dolini) in prošim ponudbe s podrobnim opisom. — Naslov pove »Uprava Slovenca« pod št. 2922.

Nc. I 307/17.

Oklic.

K nekomu v tem sodnijskem okraju se je zatekel kaki 2 leti star junec. Lastnik se naj zgleda pri tem sodišču.

C. kr. okr. sodnija v Vipavi odd. I, dne 12. novembra 1917.

Te dni izide

krasno opremljen slovenski

vojaški koledar

z naslovom 2975

Slovenski vojak.

Sestavil in založil Jan. N. Jeglič.

Neobhodno potrebna knjižica za vsakega slovenskega vojaka.

Slovenski vojak, segajte po svojem koledarju, prvem te vrste na Kranjskem; soproge, sestre, hčere, ne pozabite za svoje drage omisliti knjižico, ki jo vsak vojak nujno potrebuje.

Zelo primerna za darilo!

Dobiva se v Katol. knjoarni v Ljubljani. Cena s poštnino vred 1 K 20 v.

Nakup orehov

iz kranjske in štajerske dežele ima vsled pooblastila zastopništva za sadno preskrbo in c. kr. urada za ljudsko prehrano »GEOS« na Dunaju — edinole tvrdka: Iv. A. Hartmannova nasl., Ljubljana.

CENE, postavno-oblastvene, solidno najvišje in za brezhibno, zdravo, primarno blago stavljen. Za odposlatev se preskrbi uradno prevozno dovoljenje od oblasti za sadno preskrbo in c. kr. urada za ljudsko prehrano »GEOS«. — Orehi se smejo razpošiljati le z oblastveno označenim prevoznim dovoljenjem. 2994

Pri žganjekuhi potrebujem od 5—10 šč dobro

posod

najsi bodejo kadi ali sodi, kateri bi držali od 500—1000 l. — Kdor jih ima naprodaj, naj jih ponudi z najnižjo ceno na Josip Novak, Brezovica pri Ljubljani.

Ugoden nakup!

2 nadstropna trgovska NIŠA v Ljubljani

v bližini farne cerkve ob zelo prometni cesti se proda iz proste roke radi preselitve lastnika. Poizve se v pisarni dr. Pogana, v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Cunje,

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, žakljevine, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni

kupuje: E. Kotzbek, Kranj.

Prodajalka

mešane in manufaktorne stroke izvežbana, želi nastopiti službo. Naslov pove uprava pod št. 2976.

Kupijo se po visokih cenah

suhe kože lisic in kun.

Ponudbe naj se pošljejo pod šifro: Kože na upravo "Slovenca" — 2936.

Poziv!

Trgovci, obrtniki, uradniki, posestniki, meščani!

Vsi, ki hočejo pokazati svoje patrijotično mišljenje, naj blagovolijo poslati svoje prijave za sprejem posredovalca pri podpisovanju vojnega posojilnega zavarovanja, Kranjski deželni podružnici nižje avstr. deželne življenske in rentne zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije c. 12.-II. Potrebne tiskovine in pojasnila takoj pošljemo. Za trud posebej odškodujemo.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. „rujavo mazilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 1-60, veliki K 3— porcija za rodbino K 9.—, Zaloge za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520

Kupim dobro posušene, snažne in zdrave

olupke jabolč in hrušek

po 2 K, prešenine (katere semorejotudivsiabem vremenu na podih i. t. d. sušiti) pa po 80 v kg. Cenjene ponudbe, z navedbo množine in vzorci, se prosi na trdnico FRAN Kos, Ljubljana, Sedna ulica 7.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako množino po najvišjih cenah veletrgovina Anton Kolenc, Celje. 1854 (1)

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino trdnica JELAČIN & Ko. Ljubljana ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Sukanec

dobavlja naglo in proti nizki proviziji

D. V. Hajdaš, Bedekovčina (Hrvaška).

Vsako množino

želoda

kupuje trdnica Anton Kolenc, Celje, ter preskrbi tudi izvozno dovoljenje. Plača se po maksimalni ceni.

Oblastveno zavarovan kem. prepar. patent. Oblastveno in zdravniško preizkušeni tobaki nadomestek.

„TABAKON“

prodaja danes vsak boljši trgovec 140 m. zav. K 50 (na drobno K — 50 vin.) 140 sred. „ „ 100 „ „ „ 1— Ta izdelek je bil v sejah zdravniških izvedencev v Budimpešti in na Dunaju preizkušen in označen kot najboljši in najzdravejši tobaki nadomestek Pri večjih naročilih velik popust.

V. Jan, tovarnar, Praga.

Naročila sprejema:

Rudolf Cottič, zastopnik, Vrhnika.

Vzorcev se radi vel. naročil in pomanjkanja osobja ne razpošilja. Zahtevajte cenik drugih predmetov.

Potrži v globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskrenoljubljena mama, stara mama, tašča, gospa

FRANČIŠKA TIČ

zasebnica

danes dne 20. t. m. ob 1. uri popoldne po težki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 75. letu Boga vdano zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče. Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

LITJA, 20. novembra 1917.

Jožef, c. kr. stražmojster, Franc, c. kr. stražmojster, Pavel, Ivan, sinovi. — Marija Povoden, Katarina Mihovič, hčere. — Vsi zeli, snane, vnuhi in vnuhinja.

Vojno-posojilno zavarovanje

Opozarjamo slavno občinstvo že sedaj na

vojno-posojilno zavarovanje

Nizje-avstrijske deželne zavarovalnice

Kranjska deželna podružnica Ljubljana, Marije Terezije cesta 12.

I. Wanek

krznar 2061

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

kupuje vseh vrst

kože divjačine,

lisic, kun itd. po najvišjih dnevnih cenah.

Trije zgledi

za vojno-posojilno zavarovanje.

1. 45letni delavec zavaruje 1000 K nom. vojnega posojila. Po dveh letih umrje. Njegova družina prejme obligacijo vojnega posojila za letnih 12 mesečnih premij po 6 kron, t. j. K 72— torej skupaj K 144—

V dveh letih se je torej znatno manj plačalo, kot bi se moralo plačati pri banki, ki bi posodila 75%, takoj pri podpisu za 1000 K nominalne.

2. Za 20letnega rokodelca, ki se nahaja na fronti kot črnovojnik, podpiše soproga vojno posojilno zavarovanje za 4000 K nominalne proti mesečnemu plačevanju premije. Soproga pade v prvem letu in vdova dobi obligacijo vojnega posojila za 4000 K, ki nosi 5 1/2% obresti. Plačala je za to 12 mesečnih premij po 24 K tako jo je veljalo 4000 K nominalne samo K 288—

Plačala je torej 5-7 odstotka nominalnega zneska in ima sedaj zato neobremenjeno, visoke obresti noseče državno posojilo za 4000 K.

3. 33letni uradnik hoče podpisati 1000 K nominalne in želi plačevati premijo enkrat na leto, ki jo pokrije iz zneska, ki ga prejme v novembru za stanarino. Doživi 12letno zavarovalno dobo in prejme 1000 K vojnega posojila. Plačati je moral letno 66 K, v dobi 12 let torej skupno K 792—

Ko bi bil sklenil zavarovanje pri kakem drugem zavodu s 15letno dobo in plačevanjem letne premije v znesku 50 K, bi bil vsakako plačal v 15 letih samo K 750—. Ker je pa pri Ankerju že v 12 letih prišel v posest in užitek neobremene oblige v vojnega posojila in v sled tega prejel K 55— letnih obresti, se pokaže finančni uspeh pri Ankerju koncem 15. leta mnogo ugodnejši.

Plačal je na premijah prejel pa na obrestih v 13. 14 in 15. letu po 55 K torej skupno K 792— stalo ga je torej zavarovanje pri Ankerju samo K 637—

Zavarovanje od 500 K do 5000 K brez zdravniškega spričevala. Plačati ni treba nobenih pristojbin, kolkov in police.

	Premija znaša za 1000 K
celoletno	polletno
K 66—	K 33-50
	četrtletno
	K 17-20
	mesečno
	K 6—

Družba za življenjsko in rentno zavarovanje „ANKER“ Gradec, Raubergasse 20. Glavno zastopstvo v Ljubljani Prisojna ulica 1. Leopold Grünfeld Zastopnik:

Vsemogočnemu je dopadlo poklicati k Sebi v boljše bodočnost našo preljubo mamico in teto, gospo

Marijo Weber

posestnico, gostilničarko in trgovko

po kratki in mučni bolezni, prevideno s tolažili sv. vere v starosti 64 let, ob 1. uri popoldne.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači cerkvi.
Blago pokojnico priporočamo v molitev in trajen spomin.
Babnopolje, dne 16. nov. 1917.

Žalujoča, neutolažljiva hčerka
Fani Weber s sorodniki.

Nakup lesa!

Navedite skrajno ceno, naloženo na želeniški postaji in rok oddaje! Takošnje izplačilo proti duplikatom tovarnih listov!

Ponudite na metercent: Kostanjev les — hmeljske droge (stare) — hrastov les — smrekovo skorje (lubje). — Na kubične metre: Okrogel les smrekov, borov, hojev. — Les za jame (Grubenholz).

Vinko Vabič, vetržec, žalec, Južnoštajerska

Posušene gobe - jurčke

kupujem še vedno po najvišji ceni. Zajemčeno prisine vzorce v težji 1/4 kg mi lahko vsak čas pošljete po poizvedbi zneska 10 kron. Obenem s pošiljateljico mi po dopisnici naznanite množino gob in ceno za 1 kilogram. Bodite uverjeni, da ne boste nikjer bolje postreženi kot pri

Franciški Opeka, trgovki na Vrhniki.